Overweging: 33e zondag door het jaar
Thema: De ideale man of vrouw
Lezingen: Spreuken 31,10-13.19-20.30-31
en Matteüs 25,14-30
Zondag 15 november 2026 Marleen Kremers

Tijdens mijn lange afstand wandelingen met mijn rugzak kon ik met heel weinig spullen vooruit. Ik had zo weinig nodig. Twee broeken, drie T-shirts, een vest, een jurkje.
Veel meer was het niet. En ik was gelukkig met wat ik had. Het was genoeg om me te wapenen tegen alle weersomstandigheden. Ik miste niets. Maar nu ik weer terug ben voel ik de reclames weer trekken. Ik zie succesvolle gezinnen met elektrische auto's en schitterende keukens, mooie mannen in dure pakken, lachende vrouwen met precies de juiste parfum. Opeens zijn twee broeken en drie T-shirts niet meer genoeg.
Ik heb meer nodig om gelukkig te zijn, lijkt het. Zo veel meer.

Dit gevoel werd versterkt toen ik de stad in liep en ik twee vrouwen zag die tot in de puntjes verzorgd waren. Hun lange haren, met aandacht gestyled. Hun kleding met zorg gekozen. Hun make-up royaal aangebracht. Daarnaast hadden ze ook met medische ingrepen geprobeerd om het ideaalbeeld van de vrouw te benaderen.
Even later liep ik langs een schoonheidsspecialist die adverteerde met het opspuiten en opvullen van lippen en rimpels. Met hetzelfde gemak als waarmee je nieuwe gelnagels laat zetten. En ik voelde me saai en gewoontjes vergeleken met deze overvloed aan schoonheid. Werd het niet eens tijd voor een nieuwe outfit? (nee, aan botox en fillers ga ik niet beginnen!) Maar nieuwe kleren, zodat ik meer op deze vrouwen zou gaan lijken? Tegelijkertijd zegt een stem in mijn hoofd dan dat het daar helemaal niet om draait. Dat je uiteindelijk niet gelukkiger wordt van een nieuwe broek. Maar dat je wel gelukkig wordt als je de juiste dingen doet. Zoals iemand anders helpen.

Het streven naar schoonheid en perfectie is natuurlijk niets nieuws onder de zon.
Willen we niet allemaal de ideale man? De ideale vrouw? Iemand die aan al je wensen voldoet? En willen we ook niet graag zelf zo iemand zijn? Ik durf er mijn hand voor in het vuur te steken dat het in de tijd van Jezus niet anders was. Hoewel we in de Bijbelteksten van vandaag eigenlijk weinig horen over het uiterlijk. Het gaat niet om de buitenkant maar, zoals te verwachten was, om de werken die je doet. De sterke vrouw die hard werkt wordt bejubeld. En de dienaar die niet bang is om zijn talenten in te zetten en te laten verdubbelen krijgt veel lof. Sterke, hard werkende, Godvrezende mensen.
'Bevalligheid is bedrieglijk en schoonheid is vluchtig', zegt het boek Spreuken.
Daar moet je je dus niet mee bezig houden. Het gaat om werken en dienen. Daarmee doe je het goed in de ogen van God. God zou je kompas moeten zijn.

Door de eeuwen heen hebben de bijbel en de christelijke moraal ons hier van proberen te overtuigen, maar de mens is en blijft toch altijd sterk aangetrokken door schoonheid.
Wat dat betreft zijn we toch niet zo heel anders dan de andere dieren waar we de aarde mee delen. We willen graag mooi gevonden worden in de ogen van onze soortgenoten. Maar al die focus op de buitenkant zou afleiden van een gedegen binnenwereld en van God. Niet alleen binnen het christendom is dit een dilemma, maar ook de andere religies worstelen hiermee. Er wordt op verschillende manieren gezocht naar oplossingen: jezelf bedekken, je haren afknippen, wijde rokken dragen, allemaal dezelfde kleding aan. Er zijn tal van manieren waarop religies proberen om de aandacht van het vlees af te leiden.

Ik denk ook aan onze zusters, aan de kloosters waarin ze ook geprobeerd hebben de aandacht volledig te richten op werken en dienen. Wat was de oplossing? Iedereen kreeg hetzelfde habijt en een kap die de haren bedekte. Ik herinner me de verhalen van de zusters van toen zij intraden.
Je mocht geen bezittingen meenemen. Je wereldse kleding en je wereldse identiteit liet je achter je. Je kreeg kleding van het klooster. Verder had je niets nodig. En de oudste zusters vertelden dat hun haren ook werden afgeknipt als je ingekleed werd. Radicale onthechting dus van je identiteit. Weg met het schoonheidsideaal. Gelijke monniken, gelijke kappen. De focus helemaal op werken en dienen, precies zoals de Bijbel ons dat voorschrijft.

Want God dienen dat doe je niet door er prachtig uit te zien, maar door de werken te doen die in de Bijbel staan beschreven. Daar heb je geen extensions, fillers of make-up voor nodig. In tegendeel, het is juist beter om je daar ver van te houden. Het leidt alleen maar af van waar het echt om draait. En door die triviale schoonheidsidealen los te laten komt de focus als vanzelf te liggen op de goede werken en een ziel die rein en zuiver is. Dan kun je de ideale vrouw worden: hard werkend, God vrezend. Een vrouw die goed zorgt voor haar man en ondertussen de mooiste stoffen maakt. En zonder te zeuren klaarstaat voor hen die het minder goed hebben. Dan kun je de ideale man worden, zoals de dienaar uit het evangelie die zijn talenten inzet en verdubbeld. Een harde werker die verstandig met geld omgaat. Doet ie dat niet, dan zal hem alles afgenomen worden.

Mijn conclusie is uiteindelijk dat het verdraaid lastig is om een zuiver leven te leiden volgens de Bijbel. Maar, dat betekent niet dat we hopeloos verloren zijn. Ik denk dat het zoals met alles in het leven gaat om het vinden van de juiste balans.
We zijn allemaal mensen. En de ene dag is de andere niet. Soms lijken we meer op de dienaar die zijn talent verstopt uit angst. Een andere keer lijken we meer op de dienaar die er vol voor gaat en zijn talenten verdubbeld. Of de ene dag zijn we zoals die liefhebbende, zorgzame vrouw en de andere dag zitten we niet lekker in ons vel en kunnen we kortaf reageren. Allemaal volkomen normaal zou ik zeggen.
Ik denk zelfs dat het blijven streven naar perfectie een ongezonde druk op onszelf kan leggen, daar wordt niemand gelukkig van.

Leven in een maatschappij, zoals de onze, brengt veel uitdagingen met zich mee.
Dan kan het soms lastig zijn om die goede balans te vinden. Het liefst zou ik tevreden willen zijn om door het leven te gaan met slechts de inhoud van mijn rugzak.
Leven in eenvoud, iedere dag buiten zijn en lopen in de natuur. Maar het gewone, dagelijkse leven stelt andere eisen en brengt allerlei uitdagingen met zich mee waaraan ik me niet kan onttrekken. Het leven is meer dan twee broeken en drie T-shirts. Meer dan de ene voet voor de andere. Het is ook meer dan een goede vrouw zijn voor je man. Of een werknemer zijn voor je baas. Het leven is een complex geheel van normen en waarden, verlangens en ambities en sociale structuren waarin we leren te navigeren.
Zolang we ons kompas regelmatig in de gaten houden denk ik dat het wel goed komt met ons. Wij hebben de Bijbelverhalen als leidraad, Jezus als voorbeeld en onze gemeenschap als steun in de rug.

Marleen Kremers